

ZA NEKAJ VEČ
2C na dan
"GLAS NARODA"
PO POŠTI
(izvzemati so)
CITAJTE, KAR
ZANIMA

Ernest Gotsche
1116 E. 72nd St.
Brooklyn, N. Y.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

Tel: CHelsea 3-1249

No. 56 — 56. — VOLUME LIII. — LETNIK LIII. NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 21, 1945 — SREDA, 21. MARCA, 1945

1945 WAR FUND

Keep Your Red Cross at His Side

JAPONSKA MORNARICA PORAZENA 45,000 Nemcev ubitih na zapadu

VELIKA BITKA MED NAŠIM LETALSTVOM IN JAPON. VOJNIM BRODOVJEM

15 do 17 japonskih vojnih ladij poškodovanih in 477 jap. aeroplanov vničeni

Guam, Mariani, 21. marca. — Ameriški bombniki, so zasledili danes 21. marca (po japonskem času) skrivališče japonske vojne mornarice, katero so takoj napadli in pri tem izdatno poškodovali 17 japonskih križark, med katerimi sta

tudi dve veliki oklopnici in več manjših ladij. Istočasno so našli letalci tudi razdejalni 477 japonskih bombnikov in manjših letal. Vsešani napad se je vršil v zalivih med glavnimi japonskimi otoki.

100.000 nemških civilistov na begu v Porenju. — Ruske vojske nepravestano napredujejo na iztočni fronti, zlasti od Ratibora proti Moravski Ostravi na Češkem.

ZAPADNA FRONTA:
Patton manj kakor 25 milj od Mannheima

Pariz, 21. marca. — Ameriški tretji bojni zbor pod vodstvom generala Geo. S. Pattona, je na jugu obkrožil takozvano Siegfriedovo črto nemških utrdb v pokrajini Saar in Palatinatu (Pfalz), ter hitro napreduje da se združi z našo sedmo vojsko ali vojnimi zbormi.

Tokom teden dni trajajoče ofenzive pod vodstvom generala Pattona, je bilo najmanj 45.000 Nemcev, ali nacističnih vojakov ubitih, tako da jih je od tamošnjega nemškega vojaštva ostalo komaj 35.000. — Istodobno so naši vjeli najmanj 20.000 nemških vojakov na imenovanem delu zapadne fronte. Pattonova vojska je sedaj oddaljena manj kakor 25 milj od nemških mest Mannheim in Ludwigshafen ob reki Reni.

100.000 Nemcev na begu v Porenju

Včeraj smo poročali o vsestranskem begu nemškega prebivalstva iz Porenja v smeri ameriške vojske, in danes je dospelo o tem begu še sledeče naknadno poročilo:

Uerdingen, 21. marca. — V tukajšnjem okrožju je vse civilno prebivalstvo ostavilo svoj domovja, in pričelo bežati proti reki Reni, katero namerava prekoriniti proti zapadu preko mostišča devetega ameriškega vojnega zbora. Begunci prihajajo že tretji dan v nepregledno dolgih vrstih. Seboj nosijo in vozijo v ročnih vozičkih nekatere najpotrebnejše predmete, toda le malo hrane, katere v Nemčiji vsestranski primanjkuje. Vsi Nemci so ostavili svoja domovja v Hombergu, Ossenbergu, Orsoyu in Rheinhausen ter vse male vasi in trge omenjenega okraja. Najmanj 100.000 Nemcev je sedaj na begu, ne da bi vedeli kam bežati. Njihovo geslo in načrt je le "proč od nacistov."

TREBA JE DAROVALCEV KRVI!

Plazma RDEČEGA KRIŽA rešuje življenja sto in sto ranjenih vojakov in mornarjev. — Toda potreba jih je še na tisoče darovalcev krvi. Dajte pint krvi, da rešijo življenja.

IZTOČNA FRONTA:
Rusi 20 milj od Komorna ob Dunavi

London, 21. marca. — Ruska ofenziva na Ogrskem izborna napreduje. Od tam je namreč prišlo poročilo, da je ruska vojska, ki napreduje v severni Ogrski, oddaljena le še dvanajst milj od Komorna ob Dunavu. Moskva o tem ne poroča.

Rusi prodirajo proti nemški prestolici

Moskva, 20. marca. — V gorjenem delu Šlezije napadajo dve ruski vojski na osem milj dolgi fronti med Grotkavo, katero mesto je oddaljeno 31 milj jugoiztočno od Breslave, pa vse do Ratiborja ob Odri, ki je blizu nemško-poljske-československe meje. Vojska maršala Konjeva napada južno od Grotkave proti reki Najši, katere reka je 26 milj zapadno od reke Odre, oziroma od središča vsega prometa železnice, ki veže Krkonoše v Draždani.

Istodobno je pa druga sovjetska vojska pričela napredovati od svojega mostišča ob zapadnem bregu Odre in sicer med mesti Ratibor in Kozel. Nemški radio poroča o tem napredovanju ruske vojske, da je koncentracija ruskih tankov uprav velikanska, in da Rusi napredujejo proti mestu Loobischuetz (Lepšice), ki je oddaljeno sedemnajst milj od Odre proti zapadu.

Nacistična propaganda še vedno na delu

Washington, D. C., 20. marca. — Iz raznih krajev Evrope prihajajo poročila, glasom katerih je nacistična propaganda v takozvanih satelitskih deželah Evrope, še vedno na delu. Tako sedaj nacisti razširjajo med domačini njenih bivših satelitov propagando, da je Nemčija še vedno edina dežela v Evropi, kjer vlada pravi red in kjer ima prebivalstvo vsega v izobilju. Tako so nacisti dne 14. t. m. skušali tovrstno propagando razširjati potom bratislavskega radija. Tamošnji kvizlinški komentator je potom Bratislave na Slovaškem pripovedoval, da si je v Nemčiji na svoje lastne oči ogledal ves red, ki vlada v Nemčiji. — Sedaj se je pa do-

Tretja ruska kolona napreduje južno od Ratibora proti Moravski Ostravi, oziroma velikemu češkemu obrtnemu mestu, ki je oddaljeno le borihi šestnajst milj proti jugu. Istodobno je severno rusko krilo pod poveljništvom maršala Konstantina K. Rokosovskega, oziroma druga bjeloruska vojska, še trdnjeje obkrožila nemško vojsko v okrožju Gdanska in Gdinja. Tam je ruska vojska napadla mesto

Zopot, med obema imenovanimi lukama ob Baltiku. Na ta način so Rusi razdvojili posadki omenjenih luk, oziroma posadki mest Gdansk in Gdinja. Glasom nemških poročil napredujejo ruske vojske na Ogrskem zapadno od Budimpešte in sicer skozi gorovje Ver-tež ter nameravajo obiti železniško središče Szekesfeher-var, 32 milj jugozapadno od Budimpešte.

SREDNJEEVROPSKE IN BALKANSKE NOVOSTI

Železnica Niš-Skoplje v Jugoslaviji, zopet obratuje Tajnik Državnega Oddelka naše vlade, Mr. Stettinius o rodoljubju Československe republike.

Washington, D. C., 20. marca. — Iz Beograda, v Jugoslaviji, prišlo je včeraj poročilo, da je z dne 15. t. m., železnica, ki veže jugoslovanski mesti Niš-Skoplje, zopet z rednim prometom. Imenovanega dne pričel se je na železnici tudi redni potniški promet med postajama Niš in Most na Vardaru, kakor tudi med Nišem in postajo Leskovač. Dnevno vozita po tej železnici po dva osobna in dva tovorna vlaka v obeh smereh.

Imenovana železniška proga je bila izredno poškodovana vsled bega nacistov iz Grške, kajti domačini, oziroma partizani so železnico morali poškodovati, da tako preprečijo hitro umikanje Nemcev iz Balkana.

Washington, D. C., 19. marca. — 15. t. m. minulo je baš šest let, so se Nemci pod vodstvom Hitlerja zasedli glavno mesto Československe republike, Prago. Tem povodom je državni tajnik, Edward Stettinius pri konferenci z časnikarji, pohvalil malo slovansko republiko, o kateri se je izrazil, da jo občuduje ves svet, radi njenega svobodoljubnega prebivalstva. Kakor znano, se je z osvojitvijo Československe republike pričela sedanja, oziroma druga svetovna vojna. Tekom minulih šestih let so Nemci, oziroma nacisti zmanj skušali zatreti idejo česko-slo-

gnalo, da v Nemčiji sploh ni bil, dasiravno je odpotoval iz Bratislave z namenom, da obišče Nemčijo. Toda, ko je dospel na Dunaj, v Avstriji, mu nacisti niso dali dovoljenja odpotovati dalje proti Nemčiji, in se je moral klaverno vrniti v Bratislavo. Poleg tega je moral potovati v spremstvu "Gestapa".

Omenjeni komentator je tekom svojega govora pripovedoval, da vsakdo, kedor dela v Nemčiji dobi tudi nakaznico za jestvine, toda povedati ni zamogel, zamorejo li tamkaj ljudje "ki delajo" dobiti jestvine, ali pa morajo jesti papirne vladine jestvinske nakaznice.

venske vzajemnosti; deželo so Nemci oropali vsega bogastva; njene intelektualce so pomorili in odvabili na tisoče domačega prebivalstva v sužnost. Toda vsi Hitlerjevi načrti so se radi narodnega ponosa tamošnjega prebivalstva, izjalovili.

Tako se je Mr. Stettinius izrazil o československih rodoljubih.

Kakor znano, bila je vlada imenovane republike v Londonu, in med vsemi ubeglimi vladami, katere so prišle v London, bila je česko-slovenska jedina, ki je v resnici tekom vseh let, od pričetka vojne pa do današnji dni, zaspala koristi svojega prebivalstva v celokupnosti, ne pa le v koristi gotovih klik.

Nša poslanik odpotoval v Jugoslavijo

Washington, D. C., 20. marca. — Ameriški poslanik za Jugoslavijo, Richard Patterson, Jr. je zajedno z svojim uradništvom, nedavno odpotoval v Belgrad.

Dne 14. t. m., je tudi novi poslanik Turčije odpotoval v Belgrad.

Kakor se je že preje poročalo, dospeli so v Belgrad poslani Anglije in Rusije, zajedno z vojaško misijo Francije, že dne 14. t. m.

NA PACIFIKU

BITKE NA OTOKU PANAI (Filipini)

Manila, Filipini, 21. marca. — Glavni stan naše vojske in mornarice na Filipinih, naznanja, da je včeraj naše vojaštvo osvojilo letališče na otoku Panai in tudi zavzelo glavno mesto imenovanega otoka, Ilo-Ilo.

Naša vojska na severnem delu otoka Luzon napreduje dokaj hitro in bode kmalo zasedla ves severni del Luzona.

Zračni napadi na japonska industrijalna središča

Guam, Mariani, 21. marca. — Nevihta, katero je povzročilo na Japonskem ameriško letalstvo in vojne broduje, postaja vedno večja, kajti dosedaj so bila vsa štiri največja japonska mesta deloma razdejana. To znači, da prihajajo še hujsi viharji nad Niponsko otočje.

Vojna proti Japonski je v toliko napredovala, da zamore naše letalstvo sedaj poljubno napasti katerikoli japonski otok in katerokoli mesto.

Japonsko vojno letalstvo je namreč imelo že dosedaj tako velike izgube, da nikakor ne zamore preprečiti ameriške napade. Protiletalsko topništvo japonske vojske postaja tudi danandem neznatneje in zamore povzročiti le neznatne izgube našim letalcem. Tudi japonska vojna mornarica se je vsled velikanskih izgub tako pomanjšala, da se ne upa priti na prosto morje in pričeti z odprtim bojem, kajti njena vrednost je sedaj le še defenzivne kakovosti.

Iwo Jima

Iwo Jima je sedaj v naših rokah, in za letalstvo je ta otok takorekoč na pragu glavnih japonskih otokov. Imenovani otok je oddaljen od japonskega glavnega mesta, Tokio, baš toliko, kakor je od New Yorka oddaljeno Bermudsko otočje na Atlantiku.

Burma

Iz Burme, prihaja poročilo, da so angleške indijske čete pol-

JUGOSLAVIJA:

Berolin javlja, da so se nacisti umaknili iz Jugoslavije preko reke Drave proti severu

Zagreb, Jugoslavija, 21. marca. — Tukajšnje nacistično (nemško) vojno poveljništvo naznanja potom radio glavnemu nacističnemu poveljništvu v Nemčiji, da se je nacistična vojska v Jugoslaviji morala umakniti preko Drave proti severu, najbrže v Avstrijo.

Sta li jugoslovanska kvizilinga Pavelić in Rupnik morala tudi bežati, poročilo za sedaj še ne pove.

Položaj v Nemčiji

Z ozirom na sedanji položaj v Nemčiji, prihajajo potom Stockholm, na Svedskem, povsem drugačne vesti. — List "Stockholm Tidningen" od minole sobote, poroča sledeče:

"Ako se bode vojna proti Nemčiji nadaljevala še tekom letošnjega poletja, potem bode po vsej Nemčiji zavladala takakakota, da vse lakote na Kitajskem, o katerih smo čuli tekom sedanje vojne, ostanejo prava malenkost v primeri z ono, ki deloma že sedaj vlada v Nemčiji. V onem delu Nemčije, katerega so dosedaj zasedli Rusi, prebiva petina vsega prebivalstva Nemčije; v po Rusih zasedenem delu Nemčije se pridelava tretjina vseh poljskih pridelkov Nemčije, oziroma polovica vsega krompirja, polovica sladkorne pese in polovica vse goveje živine v celi Nemčiji, kar velja tudi o prireji prešičev. Vrhu tega je velik del tamošnjega prebivalstva bežal v notranje okrajje Nemčije, vsled česar, bode v neproduktivnih krajih, za sedaj še proste Nemčije, potrebovali mnogo več jestvin, kakor kedaj popreje. — Poleg tega je preje vsa nemška vojska kradla in pošiljala domov v inozemstvu jestvine, kar sedaj popolnoma odpade. In ista vojska mora tudi jesti, — ako zamore kaj dobiti. Poleg tega v osrčju Nemčije nimajo niti gnoja, niti delavstva in potrebne živine, da bi zamogli obdelati tamošnja zemljišča, ki nikakor niso rodovitna."

dve leti trajajočem bojevanju, pregnale tamošnjo japonsko vojsko proti severu in osvojile mesto Mandalay.

Važna konferenca v Washingtonu

Glode Japonske se vrše sedaj v Washingtonu, D. C., važna posvetovanja med admirali Nimitz, Halsey, generalom Wedemeyer in generalom Hurleyem, kateri vsi so prišli iz Pacifika in so se v našem glavnem mestu nekako "slučajno" sestali.

Avstrijski partizani

London, 21. marca. — Avstrijski partizani so pričeli v velikih četah nastopati in sedaj nepravestano napadajo zadnje nacistične priprave za nacistični odpor proti zaveznikom na Tirolskem in tudi v pokrajinah južne Bavarske.

To poročilo prihaja iz Moskve, ki pristavlja, da so med avstrijskimi partizani tudi nekateri znani vodje jugoslovanskih (slovenskih?) partizanov, Tirolske partizane vodi Edward Kloeckner. Dosedaj so tirolski partizani obesili dvanajst nacističnih vodij na Tirolskem.

"Kupite en "extra" bond" še danes!

Kaj je titelitisi?

Nič se ne bojte, to ni nobena bolezen, vsaj v navadnem pomenu ne. To besedo je sestavil senator R. B. Russell iz Georgije. On je v okupu dvignil obe roki v znak pri senatnem vojaškem komiteju in zdelil iz vse globine svojega srca: to je titelitisi.

Rečni komitej se je posvetoval, če bi potrdil povisvanje dovetih visokih častnikov ali ne. In senatorju Russellu ni bilo prav.

"Zdaj bodo začeli izdelovati vojaške bluze z izredno podaljšanimi ramami samo zato, da bodo imeli generali dovolj prostora za dodatne zvezde."

Rečenih devet ima namreč zdaj po tri zvezde. Predlog pa je, da se jim dovoli po štiri.

"Nimam nič proti vojakom samim in zdi se mi, da so vsi jako izvrstni. Ampak hočejo, da bi nekako došli v druge države. In zato ustvarjajo iz dosedanjih generalov supergenerale. In kaj bo nadaljna stopnja? Najbrž super-duper general."

Meni se zdi, da je oblast več, kakor vse dodatne zvezde."

Resnica je, da so zadnje čase povsod dodali nove zvezde. V nekdanji Evropi so bile po tri zvezde vse, kar se je moglo dobiti. Današnji višji častniki jih pa imajo že po pet.

Prizor bitke na Iwo-Jimi (Žveplen otok), kateri otok je sedaj v polnem obsegu v rokah našega mornaričnega vojaštva.

A WAR HALF WON... IS NOT VICTORY!

Buy EXTRA WAR BONDS

"GLAS NARODA"

("VOICE OF THE PEOPLE")

Owned and Published by Slovenic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

Napredek evropskih ljudstev

Prod šestimi leti imeli so v Evropi troje takozvanih središč političnega in gospodarskega vpliva: "sfero" Anglije in Francije na zapadu, "sfero" vpljiva osišča v srednji Evropi, in ono Sovjetske Rusije na iztoku. Čimbolj je poraz osišča napredoval, tem manjši in neznatnejši je postal vpliv osišča, in sedaj, — ko se bodo naciji v kratkem morali podati, bo njihov politični in gospodarski vpliv popolnoma zginil. Potem bode Evropa razdeljena v dvojne sfere vpljiva—angleški na zapadu in sovjetski na iztoku. Ako bi Združene države ne poslale Angliji tako ogromno pomoč—materijalno, kakor tudi vojaško—, bilo bi jako dvomljivo, ako bi se Anglija sploh zamogla obdržati na evropskem kontinentu.

Zgoraj navedeno razdelitev Evrope, je javno pripoznal maršal Smuts, zastopnik južno-afriške Unije, povodom svojega govora, ko se je vršila konferenca parlamentarnega združenja angleškega imperija leta 1943. — Leto dni kasneje oziroma v avgustu 1944, je angleški ministrski predsednik, Churchill, zgoraj omenjeno razdelitev Evrope uradoma pripoznal, ko je naznanil Poljski, Rumunski, Bolgariji in Turčiji, da je njihov prostor v mednarodnem pogledu na strani Sovjetske Rusije.

Do dneva, ko se je bitka za Stalingrad završila z popolnim nemškimi porazom, bilo je še nekoliko nade (za Nacije), da bi postala vsa evropska celina združena pod nemškim gospodstvom. Toda od onega dne nadalje, je prehajala zapadna Evropa vedno bolj v položaj defenzive, dočim postaja Sovjetska Rusija dan za dnem bolj vpljivna tako z ozirom na politično kakor tudi na gospodarsko polje, kajti v tem pogledu se vsestransko in vedno bolj razvija v vsej svoji veličini.

Meja med obema zgoraj imenovanima sferama, se je najbrže že določila pri zborovanju v Teheranu. In tedanje določbe omenjenih mej so ponovno odobrili nedavno, ko sta Churchill in Eden obiskovala Moskvo. Prvotno določene tozadavne meje so najbrže nekoliko popravili in sicer radi sovjetskih uspehov na Ogrskem in vstanovitve prave poljske vlade v Lublinu, tako da so te prvotno določene meje predstavili dalje proti zapadu. Tudi radi velikih napak, katere je Anglija napravila na Grškem, so morali tozadavne meje pomakniti nekoliko dalje proti jugu.

Nikakor pa ne smemo prezreti glavne točke, ki je istočasno tudi najznačilnejša za preinačenje mej med zapadnim in istočnim vplivom v Evropi — in ta točka je napredek evropskih ljudstev v smeri iztočne svobote. V dokaj omejenem smislu, izjavljajo se angleški Toriji, katere Mr. Churchill saj ponekoliko zastopa, v prid evropskih zasebnih koristi, dočim je stranka, katero Stalin saj nominalno zastopa po vsem svetu, tekem sedanje vojne, pokazala vsem ljudstvom sveta pot k novemu ljudskemu redu. In ta razlika med vladarji in vladanim prebivalstvom vsake pojedine dežele v Evropi, je podlaga, odnosno odločilna podlaga vsega političnega ljudskega gibanja današnje Evrope in evropske domače ljudske politike.

Tekom dobe med leti 1922 in 1942, oziroma v dobi, so neznatne manjšine lahko finančno podpirale največje politične lopove—Mussolinija v Italiji, Hitlerja v Nemčiji in Francota na Španskem. Toda od leta 1942 nadalje se je vse to temeljito in za večne čase spremenilo, kajti politična voda med evropskimi ljudstvi teče sedaj z vso silo v nasprotni smeri in preplavlja vse umetne ovire: Tito v Jugoslaviji, vsestranski odpor v Franciji, E. A. M. na Grškem. In čim dalje bode trajala sedanja vojna, tem večje bode razočaranja do nedavna varanih evropskih ljudstev in temvečji bode antagonizem ljudstev napram silam "izvoljenega razreda" manjšine.

Pravo ljudsko gibanje evropskih ljudstev se je pričelo letos, oziroma v letu 1945, in to je — napredek evropskih ljudstev . . .

MIRKO KUHEL:

Slovenija v borbi za svobodo

(Nadaljevanje 11.)

KOČEVARJI—EDINA NARODNOSTNA MANJŠINA

Poleg onih, ki so izkoriščali vero in cerkev za dosego nesloge, razkola in civilne vojne v Sloveniji, so bili edina večja razedinjavna skupina Slovenci nemškega pokolenja, ki so prebivali na slovenski zemlji nad 400 let, a so še vedno ostali lojalni materni deželi Nemčiji. Ta narodnostna manjšina v Sloveniji je štela okrog 15.000 ljudi, katere poznamo pod imenom KOČEVARJI. Prebivali so v kočevskem okrožju na Dolenjskem in so se bavili z lesno trgovino in obrtnijo. Govorili so oba jezika, toda njihove "kočevske nemščine" niti pravi Nemci niso mogli razumeti. V stari Avstriji so imeli Kočevjarji svojega poslance v avstrijski zbornici, medtem ko je desetkrat toliko kroških Slovencev imelo tudi le enega (po zaslugi slovenskih Avstrijevca a la Schusterschitz, Lampe in drugih). Iz ožira narodnostnih manjšin je bil kočevski problem edini v Sloveniji in še ta malenkosten. Nemci so ga rešili z veliko učinkovitostjo na način, da so Kočevjarje preselili v "tretji rajh", to se reče na najbolj plodne in rodovitne kmetije na obeh straneh Save vzhodno od Krškega in po Krškem polju. Naše slovenske kmete pa so preselili na Saksonsko za prisilno delo, ali pa jih upisali v nemško vojsko kot "državljan tretjega rajha". Hitler je sam rešil vprašanje teh nemških rodbin, rešujejo ga pa tudi partizani z neprestanimi napadi na njihove novovasi (v zvezi z napadi na veliko vojaško letališče, ki so ga Nemci zgradili pri Cerkljah ob Krki). Ti napadi so Kočevjarje razpršili po deželi in dvom obstaja, da bi se še kdaj povrnilo v osrčje Slovenije kot kaka narodnostna manjšina.

PARTIZANSKO STALIŠČE NAPRAM IZDAJALCEM

Osvobodilna fronta je bila previdna v svojem postopanju napram narodnim izdajalcem, da bi posamezni člani fronte ne izkoristili prilike za osebna maščevanja, kakor tudi, da nudi ujetnikom priliko za spokoritev. Na stotine kmetov, ki so bili z Italijani vred zajeti kot belogardisti, je bilo izpuščenih z opozorilom, da se vrnejo na svoje domove. Ponovi prestopke bi pomenil gotovo smrt. Njihovi voditelji pa so bili postavljeni pred sodnijo za časa kočevskega kongresa in za svoje prestopke sojeni in kaznovani. Še danes se marsikateri partizanski vojak pritožuje o premilostnem postopanju partizanskih voditeljev z mnogimi belogardisti, ki so bili izpuščeni. Navadni partizanski vojaki so v politiki poznali le eno razlikovanje: streljanje. Sovražnik je bil tisti, ki je nanje streljal, in niso vprašali, če je Slovenec, Italijan ali Nемец. Marsikateri izpuščen belogardist se je namreč vrnil v Belo gardo. Ob ponovnem zasačenju so bili vsi taki postreljeni.

V Ameriki smo čitali v nekaterih slovenskih listih "privatna poročila", ki so prihajala preko Rima in Londona baje iz Slovenije, v katerih se je pisalo, "kako partizani morijo nedolžne žrtve, ki ne marajo njihovega usiljevanja." Niso pa hoteli povedati, da so te "ne-

dolžne žrtve" se borile za Hitlerja in Mussolinija proti svojim lastnim ljudem in proti svobodi slovenskega naroda. Po letih nemške okupacije ljudje niso mogli navesti krivičnega postopanja ali pa "nedolžnih žrtve" od strani Osvobodilne fronte.

Toda humanitarno postopanje partizanskih oblasti je obenem pomagalo tudi partizanski stvari. Med takozvanimi "skrivači", ki bi po vsej pravici morali biti obsojeni na smrt, toda so bili oproščeni in sprejeti v partizanske vrste, je bilo tudi mnogo takih oseb, ki so kasneje pobegnile od partizanov in niso hotele imeti opravka ne z partizani niti ne z belogardisti. Med nje so spadali tudi oni, ki so bili mobilizirani za partizansko vojsko po paden Italije, a so dezertirali in so se potikali po gozdovih v bližini domačih vasi. Teh je sedaj sicer malo, a se čestokrat poslužujejo roparske taktike: napadajo partizanske kurirje in manjše skupine, da pridejo do orožja in amunicije, živeža in obleke. Marsikateri član zavestniške vojaške misije v Sloveniji, potujoč po svojih vojaških opravkih, je bil že napaden iz zasede od teh "skrivačev". Kadar pa so obkoljeni, se rade volje podajo in brez izjeme so poslani nazaj k svojim edincem.

Resnica je tudi, da je nekaj partizanskih nižjih voditeljev komunističnega ozadja bilo prenasilnih v občevanju z kmeti. To je dalo povod, da so partizanske oblasti februarja 1944 postavile vojaške sodnije in preiskovalne odbore, da obravnavajo z vojniki, ki so se pregrešili z kršenjem regulacij.

CIVILNA UPRAVA

Osvobodilna fronta je upostavila obširno civilno upravo in po ustanovitvi slovenske narodne vlade 19. februarja 1945 so vsem državljanom jamčene osnovne demokratične pravice. Te pravice so zaščitene in tisti partizani, ki brezobzirno ignorirajo ljudske pravice, so brez razlike na svoje prejšnje junaške zasluge ustreljeni.

Mnogim članom višjega sodišča je žal, da morajo povzeti tako akcije, toda zavedajo se in pondarjajo, da je edinstvo slovenskega naroda SVETA STVAR ter da se doseže to edinstvo, mora biti narod zaščiten pred izkoriščevanjem. Nobena reč ne potuje iz ust do ust tako hitro kot novica o lepemali grdem obnašanju.

Pri partizanih so vojaške oblasti podrejene civilnim. Odgovorne so političnemu organu za svoje uspehe na bojnem polju in za svoje postopanje z ljudmi. bodisi na osvobojenem ali še popolnoma okupiranem ozemlju.

Ta določba o odgovornosti se mi zdi izredno važna, kajti jasno spričuje, da leži vsa oblast — civilna in vojaška — v rokah naroda samega, ne pa v rokah sorazmerno manjše vojaške skupine. In važno je zavedati se tudi tega, da je ta manjša vojaška skupina pomagala izročiti vso to oblast v ljudske roke. To se lahko zgodi le tam, kjer vlada vera v oblast naroda, kjer vlada PRAVA DEMOKRACIJA — VLADA LJUDSTVA.

(Pride še.)

VELIKA PRIREDITEV V NEW YORKU

Prihodnjo nedeljo dne 25. t. m. priredi Klub Jugoslovanskih pomorščakov veliko prireditev v počast četrti obletnice Jugoslovanske osvobodilne armade.

Ta veliki koncert se vrši v znani in veliki dvorani Manhattan Center, 34th Street in 8th Avenue, New York City. Začetek ob 5. uri popoldne. Pozdravni nagovor od Toma Babin. Kot "Guest Speakers" so na tem programu: naš znani pisatelj, Louis Adamič, Zlatko Baloković, predsednik WRFASSD, Joseph Curran, predsednik NMO, Hon. Mitchell, U. S. Senator države Washington, John Phillips, ameriški vojni korespondent, in Jean Muir, igralka in proizvajalka. Nadalje nastopi priznani Jugoslovanski partizanski mešani zbor "Jedinstvo", ki bo zapel večje številne jugoslovanskih narodnih pesmi pod vodstvom g. dr. Lujo Gorapina, s spremljevanjem Tamburaškega zbora mladih Balkancev. Nadalje

nastopijo v solo-petju Miss Ann Kepic, Miss Olga Turkovich-Christie, Mrs. Zorka Baltazar de Simon, Mr. Emil Buljacič, in Mr. Jordan Poropat, kakor tudi nastopi jugoslovanska plesna skupina pod vodstvom Mr. Milan Sepiča. Nadalje nastopi v kupletu "Miča iz Celiča", g. Predrag Milanov, dramatični igravec, v solo-petju pa g. Ivan Petroff, iz San Francisco Opere. Za ples po programu bo igral King's Anthony Orkester.

Ves čisti dobiček te prireditve bo za v korist jugoslovanskih narodov. Za veliko udležbo se priporoča,

Odbor.

Chicago, Ill. — Zadnje čase so bili doma na kratkem dopustu Frank Vavpotič in William Trinko, ki služita pri armadi, in Frankie Howard, ki je pred nedolгим pristo-voljno vpisal k mornarici. Iz Trinkove družine so sedaj štirje fantje pri vojaki.

RAZGLEDNIK

NAŠ DIKTATOR

Pri nas in tudi drugod, i-strojev in tovarn, bodo lahko zvičeli od "rok svojih strojev", nikakor pa ne od svojih pravih rok.

Toda vse zgoraj omenjeno znači napredek današnjih časov. Nekako pred podkrugim stoletjem, so bile tovarne stroje nepoznane, kajti vsak roko-delec je imel svojo "tovarno" v obliki delavnice na svojem domu. Potem so prišli parni stroji in elektrika (tehnologija); delavnice v domačih hišah so se spremenile v tovarne, ki so jih zgradili blizo železnice; tudi so ljudje delali z pomočjo strojev, mesto z navadnim orodjem in so postali delavci z tedensko plačo, kajti delali so z stroji, kateri niso bili njihova last; tudi niso več živeli v svojih lastnih hišah. Nekateri zasebni tovarni so se potem spremenile v toliko, da so postale javna last. — Tako bode morda tudi v bodoče, toda število potrebnega delavstva bode postajalo vedno manjše. In kaj naj počno ostali delavci? Morda pride naposled do kolektivizacije vsega, kar imamo, — dasiravno je kaj takega uprav nemogoče, dasi je že slavni pisatelj Tolstoj o tem pisal tekem minolega stoletja. Najbrže se ni motil . . .

Glason časniških poročil, — za katera se pa nihče ni znenil, — je Odbor za Ekonomični Razvoj konec lanskega leta javnosti prav poučno in na notranjih straneh časopisja naznanil, da je tehnologija lani tako izborna napredovala, da so sedanji stroji tako popolni in izborni z ozirom na produkcijo in razpisiljanje izdelkov vseh vrst, da se sedaj pri nas potrebuje kar — 6.500.000 delavcev manj, kakor se je jih potrebovalo leta 1940, da se pa kljub temu izdela in razpošlje ravno toliko različnih izdelkov, kakor imenovanega leta. Po drugih statističnih podatkih pa to pomenja, da se sedaj potrebuje saj pol drugi milijon delavcev manj, kakor prej, oziroma, da je pričakovati veliko brezdeljele kralo po sedanji vojni.

Kako zamoremo toraj imeti pri nas takozvano maksimalno vslužbenost skoraj istočasno, ko se potom tehnologije skrbi za to, da se število brezposelnih ljudi kmalo poveča, oziroma prav gotovo potem, ko bode vojna končana? Jeli mogoče potovati istočasno proti iztoku in zapadu? — Ne, to ni mogoče. Radi vojne, se je število povsem novih strojev izredno pomenilo, in nove iznajdbe se množijo kar dnevno, tako da bode kmalo napačila doba, ko bodo stroji izdelovali vse potrebščine, kar jih potrebuje svet. Delavci bodo skoraj nepotrební, razum onih, ki bodo zaposleni pri strojih, tako da moramo priti do končnega zaključka, da bode — konec konec tudi človeštvo postalo nepotrebno, razum onih ljudi, ki bodo izdelovali stroje — z stroji za izdelovanje strojev. . . .

Posledica temu bode ta, da bode vse ostalo delavstvo moralo živeti od vladine podpore, ali z pomočjo "relifa" te ali one vrste, kajti le lastniki

NAŠIM NAROČNIKOM V VPOŠTEVANJE

Vse naše naročnike in naročnice, ki jim je naročnina potekla v pretečen letu 1944, tem potom ponovno naprošamo, da isto poravnajo vsaj do konca tega meseca, ker v nasprotnem slučaju, bomo prosiljeni jim list vstaviti. Ponovno prosimo, vse prizadete, da to vpoštevajo.

Uprava "Glasa Naroda"

Note
za
KLAVIR
ali
PIANO HARMONIKO

35 centov komad —
3 za \$1.—

- * Breeses of Spring
Time of Blossom (Cvetni čas)
- * Po Jeneru
Kolo
- * Spavaj Milka Moja
Orphan Walta
- * Dekle na vrtu
Oj, Marička, peglajaj
- * Barčica
Mladi kapeta-vo
- * Happy Polka
Če na tujem
- * Slovenian Dance
Vanda Polka
- * Židana marec
Veseli bratci
- * Ohio Valley
Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj
Ko ptičica ta mala
- * Zvedel sem nekaj
Ko ptičica ta mala
- * Helena Polka
Slovenska Polka
- * Pojdi z menoj
Dol s planine
- * Barbara Polka

10 ZVEZEK 10 SLO-
VENSKIH PESMI za
piano-harmoniko za \$1.

Po 25c komad
Moje dekle je še mlada
Barbara polka
Naročite pri:
Knjižarni
Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagurajo redno dopolnjevanje lista, lahko gredo upravnistvu na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomin, ker s tem prihranite upravnistvu nepotrebne stroške?

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

PRIPRAVE ZA TURISTE V SEVERNEM ONTARIO

Povsodi v severnih pokrajinskih provincah Ontario se pripravljajo za sprejem velikega števila poletnih turistov, ki vsako leto prihajajo k severnim jezerom in v gozdove na letovišča. V tem pogledu, oziroma v kolikor pride tozadevna reklama v poštev, se najbolj odlikuje znana Temagami Navigation Co., Ltd., katere upravitelj, polkovnik W. W. Johnson, je te dni izjavil gostom družbe Kiwanijev, da je vsaki dolar, katerega prinese letoviščarji v deželo, ta-

korakeč najden denar. Znano je namreč, da ostavijo obiskovalci iz inozemstva, zlasti pa iz Združenih držav, vsako leto kar na milijone dolarjev v deželi. Število letoviščarjev bode tekom povojnih let brezdvomno izredno naraslo. V sled tega se vsako mestoce v severnem Ontariju že sedaj pripravljajo, da bode sprejelo letoviščarje z vso mogočo gostoljubnostjo in da se bode poskrbelo za njihovo udobnost.

Pozor rojakom v Kanadi

Provincijalne oblasti Kanadskega Dominionja so ravno kar objavile poziv vsemu prebivalstvu, da mora vsakdo, ki lastuje kak samokres ali revolver, o tem takoj javiti lokalnim oblastim, in sicer v svrhu registracije svojega orožja. Kdor tega ne stori, oziroma ako pozabi na registracijo svojega strelnega orožja, bode kaznovan.

Število darovalcev krvi v Kanadi se je potrojilo

Regina, Alta. — Število darovalcev krvi v svrhu krvne plazme se je tekom leta 1944 po vsej Kanadi potrojilo v primeri z prejšnjim letom. Samo v tukajšnji provinciji se je oglasilo v to svrhu tekom lanskega leta nad 45,000 ljudi. Tako naznanja Družba Kanadskega Rudečega Križa.

Bodoče zasedanje kanadskega parlamenta

Ottawa. — Tukajšnji politiki zadržujejo, da za sedaj še ne vedo, se li bode vršila še kakaka seja dominjskega parlamenta pred splošnimi volitvami. Tekom zadnjega tedna je vlada sklenila, da bode sedanj parlament obstal še do 31. marca t. l., toda kdej se bodo vršile splošne volitve poslanec v novi kanadski parlament, do sedaj še ni znano.

Letne zgbue pri živinoreji v British Columbij

Williams Lake, B. C. — Pri tukajšnjem zborovanju živinorejcev pokrajine Cariboo, je predsednik organizacije, Henry Coster, naznanil, da živinorejci imenovanega okraja izgube vsako leto najmanj \$140,000 — ker živina, katero pošiljajo od tam kupovalcem, tekom potovanja po železnici izgubi toliko na teži, da znaša izguba pri teži živine zgoraj omenjeno sveto.

Darovi za kanadsko vojaštvo

Zveza za oskobo Kanadske vojne mornarice naznanja, da se je prebivalstvo provincije Ontario tekom lanskega leta vestranski odzvalo pozivom za darove kanadskim mornarjem in vojakom vojne mornarice. Prebivalstvo je namreč nabralo, oziroma darovalo v to svrhu, 55,000 zavojev takozvanih malenkosti, milijon in pol knjig, domino-iger, nad 100,000 volnenih ročnih izdelkov, itd. Vse tozadevno blago se je razdelilo med mornarje in drugo moštvo Kanadske vojne mornarice.

Pomoč Rusom in nabiranje v to svrhu je zaključeno v Kanadi

Odbori za nabiranje prispevkov, oblek in drugih potrebščin za odposlanje v Rusijo, naznanja, da se je tozadevno nabiranje gnotno pomoči za Sovjetsko Rusijo v Kanadi uspešno zaključilo. Tozadevni množestvinski odbori širom Kanadskega Dominionja se tem potom vsem darovalcem iskreno zahvaljujejo za njihovo požrtvovalno delo.

Pritlikava jabolčna drevesa

Kelowna, B. C. — V sadovnjakih pokrajine Okanagan, pričeli so sadjerejci gojiti nove vrste jablane, katerih visokost ni večja, kakor ona navadnega človeka, oziroma šest čevljev. Sadjerejci poročajo vsako leto vse veje tako, da so le po sedem palcev dolge; toda kljub temu pridelajo vsako leto veliko količino jabolka. Pri tem prisedijo mnogo časa, ker obiranje jabolka je izredno lahko.

je mnogo izkoriščevalcev naroda, oziroma vsih, in tudi našega naroda.

Ko odputujem proti iztoku, vam pravčasno naznanim. Srčni pozdrav vsem v vašem uredništvu. Vaš naročnik od leta 1910 nadalje, Frank Zajc.

Du Bois, Penna.

Centeno uredništvo: Ravnokar sem čitala v vašem listu, da je Mr. Hukle v bolnici, toda, ker mi vsi želimo hitro okrevanje, vem, da bode kmalu zopet popolnoma zdrav. To mi pa jaz želim še bolj, kakor kdo drugi, kajti tudi jaz sem sedaj že v tretji v bolnici, toda kmalu grem zopet domov, ker se vrne na obisk moje sinova, katerih prvi služni pri vojni mornarici, dočim je drugi pri našem letalstvu in je bil že dvaintridesetkrat — nad Nemčijo, ter pride kmalo domov na dopust. — In da bode vse v redu, odšel bode tudi moj najmlajši sin, Mirko, dne 21. julija k vojaštvu. Pozdrav vsem čitateljem "Glasa Naroda". Jennie Rehar.

NOVA IZDAJA "Hammondov SVETOVNI ATLAS"

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom. Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov. Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

DA ŽIVI HEROJSKA RDEČA ARMADA!

Od prosvitljene dobe dalje, ko se je slovenski človek zavedel svojega življenja, zavedel svoje pripadnosti k eni najmočnejših vej narodov sveta, so se pogledi naših dedov in očetov stalno in neprekinjeno ozirali proti vzhodu, k majki slovanstva — Rusiji. Prav posebno pogosti in upolnoli pogledi pa so nam uhaljali v težkih dneh, takrat ko so nam pestili avstrijski dvorni svetniki, takrat, ko so nas 1. 1920 rezali in z nami trgovali, ko je gorel Narodni dom v Trzinu, ko so fašisti zapirali in zažigali slovenske šole, slovenske knjižnice, razganjali slovenska društva, ropali slovensko združništvo in spreminjali slovenskega človeka v berača, takrat, ko so fašistovski in nacistične horde ukarile na slovensko zemljo, da jo izbrisejo z zemeljske oblike.

Ko je bila naša bolečina največja po strašni katastrofi meseca aprila 1941, nam je tam Hitler prišel v svojim junjskim pohodom na Rusijo — na pomoč. Takrat, nekaj dni pred Kresno nočjo, smo se zavedli, da je udarila naša ura. Marsikaj je pripovedovala sovražna propaganda o Sovjetski zvezi in o njeni vojni zmogljivosti; celo prepričani in iskreni prijatelji slovenske Rusije so nam zatrjevali, da jo bo imel Hitler kar za — kosilo. V ljubljanski kavarni "Zvezda" sem se moral skoraj skregati s svojim dobrim in učenim prijateljem, ki mi je zatrjeval, da Rusi sploh ne morejo imeti več kakor 1,000 letal, ker se moderna letala ne morejo graditi na zalogo. Karo vesel sem bil kasneje, ko sem se z italijanskimi prijatelji lahko dnevno prepričevali, da se je takrat prijatelj temeljito motil.

Stoletja so naši predniki sanjali o Rusiji. Carska Rusija nam Slovencev v resnici ni bila naklonjena. Takrat je v Rusiji vladalo absolutno pravoslavlje, ki je mnogokrat vodilo vso caristično zunanjo politiko. Sedaj nam je še dobro v spominu izjava carskega ruskega zunanjega ministra Sazonova, ki je nekoč kar brez ovinkov priznal, da bi nikoli ne dovolil, "če bi bilo treba, da se ruski narod bori z orožjem v roki samo pol dneva za osvobodjenje Slovencev". S carizmom pa so odšle v večem mir in pokoj tudi ruske carske "simpatije" do Slovencev. Po revoluciji l. 1917 so prav za prav Rusi šele zvedeli za svoje manjše brate v zahodni Evropi. Kljub ogromnemu delu s svojo lastno zemljo in s svojimi lastnimi razmerami, na nas Slovence niso pozabili. Vsem nam je še v spominu Staljinova izjava o 15 milijonih ruskih bajonetov kot odgovor na Mussolinijevo fanfaronado o osmih milijonih laških bajonetov.

Kdor je v stari Jugoslaviji sledil sovjetskemu državnemu in kulturnemu življenju, kar je bilo v Jugoslaviji štev. 1 precej nevarno delo, ta se je lahko prenogokrat prepričal, da Rusi poznajo slovensko primorsko bolečino v podrobnostih in da so z največjo pa-

žnjo nasledovali vsa mešteta fašistovska nasilja in jih registrirali. Mnogo slovenskih primorskih izobražencev je našlo v Sovjetski zemlji zavetišče pred fašistovskimi razbojniki. Stik med primorskim ljudstvom in vojnemu Rusijo je bil mnogo večji kakor pa so mislili in smeli misliti slovenski politični monopole. Dve ločeni silnici sta slovenskemu Primorcu narekovali usmeritev proti vzhodu: Njegov naravnost obupen socialni položaj, ki ga je ustvaril samogoltni fašizem in mehka slovenska duša, ki je v Rusiji gledala svojega zaščitnika, ki bo nekoč privihral na Jadransko morje in enkrat za vselej zaprl usta bahavemu, objestnemu in strahopetnemu sosedu na zahodni obali našega Jadrana. Tako so bili slovenski ljudje, vsi po vrsti — razen nekaj malega števila skrajnih reakcionarjev in podreptnikov obel Rimov, eni zavestno, drugi polzavestno, eni odkriti, drugi tihi prijatelji bratske slovenske Rusije, s katero so delili vse dobro in vse zlo. Tako razpoloženje slovenskega Primorca se je pač najbolje potrdilo ob udaru Hitlerja na Sovjetsko zvezo. Bil sem tisti dan v enem izmed ujetniških taborišč na Srednjem vzhodu. 140 fantov je bilo zbranih v posebnem oddelku taborišča. Na glavnem šoturu je vihrala slovenska zastava. Ko sem jim prinesel dvezi novico, mi niso hoteli verjeti, niko pa sem jim razgrnil dnevnik, so kar ponoreli. In to so bili slovenski fantje, od katerih so bili mnogi rojeni pod fašizmom in jih je fašistovska vzgoja hičala takorekoč od zibelke pa dokler niso oblekli vojaške suknje. Kdor je ta prizor gledal, se je lahko prepričal, da je slo fašistovsko nasilje mimo primorskega človeka kakor grde sanje.

Ni nam težko uganiti s kakšnim navdušenjem, s kakšno srečo in zadosatenjem so Primorski Slovencev v gozlovih in gorah, po hribih in dolinah sprejeli vest o vkorskanju Rdeče vojske — Rusov na jugoslovanska tla. Ni nam težko uganiti, kako so se strnile njihove vrste, kako so ojeklenile primorske mošice in kako se je prekalila primorska volja že ob sami misli, da za hrbotom ne leže več tisoč in tisoč kilometrov velike daljave, pač pa da se je hrbtnica mogočnoro zavnala, saj že diha v hrbet kozjaški konj.

S kakšnim ponosom, s kakšno samozavestjo—in pri Slovenceh najbrže še neznanim občutkom moči in sile — gleda danes Primorski Slovencev z Nanosa, Modrasoveca, s Kaniina in Snežnika, s Čavna in Kolovrata, z Rombona in Učke proti zahodu in proti severu.

Ni zastoj zapel naš brški pesnik, Alojzij Gradnik: Padla je Celeia v kup pepela, ali vojska vseumirajoča šele tam ustavi se, kjer Soča v Salieannu ovinek dela. V prah poklekne in odpaše meče in na žrtvenik zlatorumna jagnjeta položi v čast Peruna. "To bo meja", vojskovodja reče. In na Brda onostran pokaže: "Tam naj bodo naše zadnje straže!"

Ta večna vizija Primorskih Slovencev dobiva s prihodom sovjetske vojske v Jugoslavijo svojo končno izpolnitev. Zato bo pozdrav, zato bo zagrijaj z velikimi brati iz vzhoda — prvič v zgodovini — kakor en sam zaleč vipavske burje, kakor en sam vrišč tolminkega neurja, kakor en sam val Jadranskega morja. ("Bazovica")

S V O B O D A S E B L I Ž A —

NAROD POTREBUJE POMOČI!

Zbirajmo obleko, orodje in vse, kar je najpotrebnejšega pri vsaki hiši, da jim bomo poslali. WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH DESCENT (Bundles for Yugoslavia) na: V RIDGEWOODU, L. I., je skladišče na 665 Seneca Avenue, vogal Gates Avenue. V NEW YORKU pa: WAR RELIEF FUND OF AMERICANS OF SOUTH SLAVIC DESCENT 161 PERRY STREET, NEW YORK, N. Y. Zberite, kar morete pogrešiti in prinesite ali pošljite na gori označena naslova!

KOOPERACIJA PRI NABIRANJU STARE OBLEKE

Washington. — Predsednik odbor za kontrolo vojne podpore je naročil preko 80 tujim organizacijam za podporo, naj ustavijo splošno ali lokalno nabiranje stare obleke v mesecih marec, april in maj, in jih pozval, naj v tej dobi podpirajo izključno ne nabiranje NATIONAL COLLECTION CLOTHING COMMITTEE, ki si je zahteval nalogo, da nabere 150 milijonov funtov stare obleke, čevljev in posteljnine od 1. do 30. aprila. Nabrano blago bo razdeljeno med 125 milijonov vojnih žrtev, katerim silno primanjkuje obleke. Vse kar bo nabrano v aprilu, bo razdeljeno med žrtve vojne onstran morja, po merilu resnosti potrebe v različnih deželah. Dober del nabrane obleke bo razdelila UNRRA, ki bo odmerila gotove količine onim deželam, ki bodo prosile pomoči, po svojih vladah. Del nabrane količine pa bo dodeljen primernim prostovoljnim podpornim organizacijam, ki so vpisane v predsednikovem WAR RELIEF CONTROL BOARD, ter bodo razdeljene siromakom 1—v deželah, ki nimajo prava na podporo UNRRAe, in 2—v deželah, katerih vlade ne žele, da na njihovem ozemlju UNRRA razdeljuje podporo, ali 3—v slučajih, kjer vlada podpora ne obsega nekaterih potreb, katere bi mogle kriti prostovoljne podporne organizacije.

LEPA PRILOŽNOST

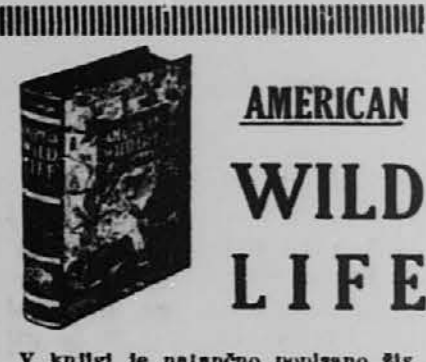
za izkušnega premogarja z nekaj denarjem, da postane sodlastnik (coal baron) ene mehanične coal mine, da bo pomagal jo rešati. Majna je Edgar County Coal Co., Paris, Illinois. Čisti coal, Vein No. 5, rook top in clay bottom. Hoi-samo po 200 do 300 ton na dan. Jaz imam 40 delnic po \$100.00 par valne, in bi jih rad prodal, ker sem star in bolan in za nobeno delo več. Sedaj stanujem pri moji hčeri, 15715 Braille Avenue, Detroit, 23, Mich. — Matthew Geishok. 3: 20—22

Henry J. Kaiser, po-estnik ladjedelnice na zahodni obali, ki je chairman United National Clothing Committeeja, je izjavil, da je količina 150 milijonov funtov, katere namerava nabrati odbor, v obleki, čevljih in posteljlini, približno 10 krat večja kot cilj katerekoli druge kampanje za nabiranje stare obleke.

SMRTNA KOSA.

Cleveland, O. — Po kratki boleznii je umrla na svojem domu Mary Gornik Bohnič, rojena Znidaršič, stara 72 let.

San Francisco, Cal. — Za pljučnico je 21. februarja umrl John Gorse, star 62 let in doma od Ljubljane.

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živečih na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, knjigobral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu do sedaj še ni bilo znano. Prvotno je bilo nameravano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednjič izšla v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrčenju prinaša POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVJAČINE.

Knjigo bo z užitekbral lovec, ker navaja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednjič ribič, ker so v knjigi našteje vse RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in pripovedovanja vsebuje knjiga 327 SLIK (fotografij): 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčev. Knjiga opisuje sesavce, ptice, ribe, kače in živali, ki so ravnotako na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno s zlatimi črkami.

V ANGLEŠČINI
Cena \$3.50
Naročite pri:
KNJIGARNI
Glas Naroda
216 West 18th St. New York 11

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil Dr. FRANK J. KERN. V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platno in ima 273 strani. Cena je \$5.00. Naročite jo pri: KNJIGARNI "GLASA NARODA" 216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

NOVA IZDAJA "Hammondov SVETOVNI ATLAS"

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom. Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov. Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

45-LETNO PREISKUŠNJO

IMA Ameriška Bratska Zveza Ely, Minnesota :: AMERICAN FRATERNAL UNION :: ki ima 25,000 ČLANOV IN TRI MILJONE DOLARJE V PREMOŽENJA. Organizacija je zanesljiva, nepristranska in zelo priporočljiva zavarovalnica. Zavarujte sebe in svoje otroke pri Ameriški Bratski Zvezi, ki vam nudi poljubno zavarovanje proti bolezni, nesrečam in smrti. Ako je društvo A. B. Z. v vaši naselbin, vprašajte krajevno tajnika za poljasnila, če ne, pišite na glavni urad, Ely, Minnesota.

HISA V STRUGI

Spisal: FRANCE BEVK

(19)

"Kaj hoče stari?" je vprašal Lah, ki je govoril slovensko.

Prodaj se stopil v vežo, za sabo je slisal smeh tujih ljudi, Peter je sklenil kupčijo in se ta večer ni upal pred očeta.

XXVII.

Nedelja je bila, Peter se je mudil čez navadni čas v trgu, Imel je opravilo s podjetniki, katerim je prodal les; rabil je še nekaj denarja in je končno veljavno podpisal pogodbo.

Povedali so mu, da pridejo v par dneh sekati les, da bo pripravljen do večjega deževja, ko ga izroče vodi.

Pozno v noč se je vračal domov, Hotel se je oglašil pri Košanu; videl je temna okna, hišna vrata so bila zaprta. To ga je čudno začelo. Podvizal se je proti brvi, da pride čim prej domov.

Na sredi brvi je srečal Košanko. V rokah je nesla culo in gledala zamišljena v tla. Neusmiljeno se ga je prestrašila, ko ga je nenadoma zagledala pred seboj; nato ga je prepoznala: "Jezus, Marija, ali si ti?"

In preden je Peter rekel kakšno besedo, se ji je potegnili skrivnostni smeh preko obraza; bolj nego spregovorila, je dahnila: "Nekaj novega..."

Petra je zagomazalo po životu. Bal se je nečesa težkega. Beseda ga je nemilo preplašila.

"Kaj je?" je vse skoprnelo v njem. "Ne plaši se!... Sina si dobil."

Novica ni bila strašna, nenavadna je bila. Ta večer je ni čakal in najmanj ta večer. Še mesec dni ne...

"Sina!" je strmel v žensko. "Že?" "Kaj ti je! Glej ga... Bodi vesel! Vse je v redu."

Bil je vesel, da je vse v redu, bil je žalosten, da se v računih njegove tenke vesti ni vse ujemalo. In ta zavest je bila huda, tako huda, tako huda ta trenutek, da je za hip pozabil, da ima sina, in je mislil bolj na to.

"Po mojem..." je silil besedo iz sebe, "bi ne moglo še biti..." "Po tvojem," je ženska podčrtala besedo in ga v mraku nočne svetlobe merila v dno oči.

"To se pa z Milko zgovorita, dragi moj..." Ali, zdaj je ne razburjaj, da ne boš imal miru v hiši..."

To ga je pretreslo. Pospešil je korake, da je prišel čimprej v hišo. V veži je stala pred ognjiščem mati. V izbi sta sedela na peči oče in Milkin bratec, ki se je nčil na prste steti.

"Kje je?" je vprašal mater. "V kamri... Tiho hodi, morda spi..." V glasu, v zraku, vsepovsod je ležala sled tihe sčevanosti, ki kraljuje, kadar leži mrlič na odru ali otročnica v postelji.

Stopil je po stopnicah in nalahko odprl vrata v kamro. Okna so bila zastrta s emnjami. Na omarici je stala mala brleča lučka. V postelji je ležala njegova žena.

Stopil je tiho k nji. Ni spala. Pogledala ga je; bila je bleda, izmučena, lepa; kruta poteza na spodnji ustnici je izginila.

"Tako sem se bala zate," je dejala s počasnim, komaj slišnim glasom bolnika, ki mu pojenjujejo moči.

V tej skrbi, v tem obrazu je bilo nekaj takega za Petra, da so nenadoma umrla vsa trpka vprašanja, ki so rastle v njem in je videl samo njo, samo materinstvo, ki je sijalo iz belih rjuh in dihalo s svojo blažilno toploto vanj.

"Kje je moj sin?" je vprašal nalašč, da bi ubil vsako trpko izpraševanje iz nje in ji dajal dušo.

"Tu," je zaganila z glavo. "Odgrni!" Odgrnil je sčevanji, ki je ležal poleg nje. Pred seboj je zagledal malo, zgubano, v človeški obrazek strnjeno kopo, ki je spala, spala... Gosti črni lasje so mu padali na čelo.

Zagrnil ga je. Stopil je v izbo in se srečal z očetovim pogledom, ki je bil oster in presumljiv.

XXVIII.

Peter je sedel dolgo v noč za mizo. Odganjal je misli, ki so mu prihajale; zdaj se je nasmihal, zdaj je resnil obraz.

Mati je zadremala v zapečku. Prodaj je mežikal v plapolajoči mrak, ki ga je motila slaba, pojemajoča brilvica; Milkin bratec je napejal oči v okna, nato je položil roko na Prodajevu koleno.

"Povejte mi pravljico!" "Ali že znaš šteti?" "Znam."

Štel mu je do deset, nato do dvajset in ko je hotel še dalje, mu je dejal Prodaj, da je dovolj.

"Povejte mi pravljico!" Prodaj je mislil, mislil in ko se mu je po daljši misli zabliskalo v očeh, je znižil. "Povem ti, Poslušaj!" "Da."

Deček se je pripravil in odprl nsta v starca.

"To se je godilo v tistih davnih časih, ko doline niso bile tako globoke, kot so dandanes in ko so živeli velikani, ki so se prestopili s stemeni na sleme in so oblake podili z rokami. Takrat ni bilo niti ene hiše v tej dolini, ne enega laza, ne njive in ne sadnega drevesa.

Samo drevje, bukve, smreke in hrasti, gabri snacesni in orehi. Pa sliši oče vseh dreves, ki je stal ob vodi, kako voda joče in se ne more utolžiti. Stegne vejo nad njo in jo spraša: 'Čemu jočeš?' - 'Čemu bi ne jokala,' pravi, 'vsaka kaplja, moja hčerka, se ubije ko pade iz oblaka na trdo zemljo!' Očetu vseh dreves se je voda zasmilila, da je dejal: 'Tihohodi, voda, prijateljica moja. Ukazal bom vsem drevesom, mojim sinovom in hčerkam, da bodo ujele tvojo dečo na listje, in jo poslala po vejicah, vejah in debljih v korenine, v mah in v prst, da pride živa k tebi...' - Na te besede se je voda smejala; pela je hvale očetu dreves in je dejala: 'Ali ti morem v čem pomagati, da ti dobroto povrnem?' - Drevo se je zasmejalo: 'Ne rabim te...' - Prešli so dnevi, noči - in zopet dnevi in noči, ko je voda zaslislala glas drevesa: 'O joj, prejoj!'

"Kaj ti je, drevo?" je vprašala voda. In drevo je odgovorilo: 'Prišlo je majhno, majhno po dveh in je prineslo svetlo v rokah, Grizlo je, grizlo, sina mojega je pregrizlo nad koreninami, da je padel. In tako drugi sin in zapovrstje. Jaj, prejoj, če bomo vsi pomrli!' - 'Jaj, mojim hčerkam,' je dejala voda. 'Maščevala se bom!' - Planila je iz struge, nesla prst, pesek in kamenje, korenine iz hiše in tiste, ki hodijo po dveh in nosijo svetlo v rokah...' - Drevo je prenehalo jokati.

- Od takrat sta gozd in voda zaveznika. Kdor poseka gozd in ogoli brdo, gorje mu! Ta pokliče srd voda, ki planjejo iz zibelj, iz struge, iz korit in globeli na njiv! In jih zasujejo s peskom, sunejo v brdo, spodkopljejo korenine, kamenje, drevesa, hiše; nesejo debela, polišta, brvi, mrtvaške krste in žive ljudi in ne nehajo, ne nehajo, dokler ni plačano slednje posekano drevo; dokler ni pokora dovolj velika, se ne poleže srd voda, ne naha maščevanje mrličev...

Starce se je razburil, zaduje besede je bruhnil iz sebe, oči so bile neprestano uprte v sina. Deček ga je gledal z odprtimi usti, mravljinice so mu leteli po životu; Prodajarica je strmelala vanj. Peter se je dvignil. "Nehajte, kaj čenčate!" "To niso čenče! To lahko postane resnica."

Molčali so. Zamaj je ležala globoka tema, brilvica je plapolala.

(Dalje prihodnjiki.)

SIJAJEN FILM V ROXY GLEDALIŠČU

Prizor iz briljantnega novega filma "A Tree Grows in Brooklyn", v katerem nastopajo Dorothy McGuire, James Dunn, Joan Blondell, Peggy Ann Garner in Ted Donaldson. Kinosluka je sedaj na platnu v Roxy gledališču, 7. avenue in 50. ulici v New Yorku. Poleg tega je na vzporedni velika oderska predstava.

SESTANEK SOCIJALISTOV V LONDONU

Napisal za ONA Harold Łaski.

Dramatična brzina, s katero so se obnašali v njihovi deželi so ameriške čete prekoračile vojaki Rdeče armade. To je v reko Reno, nas napolnjuje z velikim nasprotstvom z državljanstvom, ki najbrže ni nenejnem poljskih socialistov, katerim ni nikdar prišlo na um da bi napadali Beckovo politiko pobiranja drobtinice, ki so padale s Hitlerjeve mize, ko je požiral Čehoslovaško.

Posebno smo pa zapazili na tej konferenci odsotnost socialističnih delegatov iz Amerike, bodisi severne ali južne. To po veliki vlogi, katero je igrala ameriška delegacija na nedavni konferenci poslovnih unij na Angleškem. Tudi če priznam, da je ameriška socialistična stranka izgubila mnogo svojega vpliva od leta 1939 sem, moram vendar pripomniti, da je malo bolj jasni dokazov za nezrelost ameriške levice kot ta. Ne, da je držanje Norman Thomasa in njegovih tovarišev tako, da bo onemogočilo vsak socialistični vpliv na načela bodočega miru, v kolikor se tiče Amerike - to bo tudi otežkočilo napraviti most med državljanom - delavcem, in med državljanom - socialistom.

V gospodarski evoluciji vsakega delavskega pokreta pride enakrat trenutek, ko je treba razviti politično filozofijo, ki se bo prilagodila stvarnosti našega čedaje bolj prepletenega sveta, v katerem so vse dežele odvisne druga od druge. Reči moram, da se nam Evropejcem vidi ameriški socializem kot popolnoma ne-realističen in nestvariteljski. Tudi Political Action Committee tega ne more popraviti. Učinkovitost PAC je skoro popolnoma odvisna od kandidatov za predsedniško mesto vsaka 4 leta. Hillman in njegovi tovariši bodo z lahkoto storili važno uslugo delavcem vsoga sveta, kadar je treba izbirati med Rooseveltom in Deweyem. Toda če bo izbira med, recimo, Calvin Coolidge in konzervativnim demokratom kot na primer John W. Davis, je težje videti, kaj bo mogoč napraviti PAC.

Ne da bi hotel poudarjevati spretnost PACa in njegovo strategijo in propagando, moram naglasiti, da je zadnji čas, da se razvije z Zedinjenih državah močna in učinkovita socialistična stranka.

HELP WANTED ŽENSKO DELO Help Wanted (Female) The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

GIRLS and WOMEN TO WORK on ARTIFICIAL FLOWERS Experienced and inexperienced. Learners, paid; quickly reach experienced status. 100 ST. MARY'S AVENUE ROSEBANK, STATEN ISLAND

Mesec Marc je Rdečega Križa Mesec DEKLETA - ŽENE Izurjene in nezurjene SIVALKE na ŽENSKO SUKNE

NAŠI ZASTOPNIKI California: San Francisco, Jacob Laushin* Colorado: Pueblo, Peter Calig Walsenburg, M. J. Bajuk* Indiana: Indianapolis, Fr. Marklich Illinois: Chicago, Joseph Bevcik* Chicago, J. Fabian (Chicago, Cleve-ro in Illinois)

BEAUTICIAN ALL AROUND OPERATOR 5 day week, good salary. Closed Wednesdays. LADY MODERN BEAUTY SHOP 7204 AUSTIN ST., FOREST HILLS, L. I. - BO 8-0811

DEKLETA - ŽENE IZVEZBANOST NI POTREBNA LAHKO TOVARNIŠKO DELO Stalno - Mnogo nadurnega dela Sprejme se samo državljanke. F. M. CHARLTON CO. 345 HUDSON ST. N. Y. C. (54-62)

BOY OPPORTUNITY TO LEARN JEWELRY TRADE 40 Hour Week - Opportunity Apply MAN WINSKY 87 NASSAU STREET New York City (54-59)

UPHOLSTERER IZURJEN DELO OD KOMADA DOBRA PLAGA STALNO COLONIAL PARK UPHOLSTERING 317 W. 145th ST., cor. Bradhurst Ave. N. Y. C. (54-60)

YOUNG MAN for SHIPPING & GENERAL WORK Good pay - Good Opportunity Post-war Future Apply: MASTER SUPPLY CO. 5 BLEEKER ST. N. Y. C. (54-60)

LABORERS - FACTORY HELP POMOČNO DELO - 5 DNI Dobra plača - Mnogo nadurnega Essential Industrija Vprašajte oči tedni H. M. RUBIN CO. 10th STREET & 35th AVENUE LONG ISLAND CITY (54-60)

FINGER W A V E R ALL AROUND, 5 DAYS, SHORT HOURS, STEADY WORK, FINE SALARY ANNE BORDEN'S BEAUTY BAR 240 BROADWAY N. Y. C. (Opposite City Hall) (54-57)

ŽENSKO ZA ČISTITI URAVNIŠKO POSLOJE KRATKE URE - POČITNIC 822 NA TEDEN NADURNO DELO, AKO ŽELITE. DOBRE RAZMERE Vprašajte SUPERINTENDENT 1501 BROADWAY, near 43rd St. NYC. (53-59)

SIVALKE NA ŽENSKO OBLEKE Post Novo Upravo Stalno delo - Dobra plača. ISLAND DRESS CO. 230 LIVINGSTON AVE. Meiers Corners Staten Island GI 2-1063 (54-57)

MOŠKO in ŽENSKO DELO HELP WANTED (Male and Female) ZAKONCA ZA CONNECTICUT FAIRM Zena za hišnico, mož za vrtnarja. Nič otrok. Stalna služba z dobrim domom in hrano. \$125 na mesec. Telefonirajte RE 4-1222, za sestanek. (56-62)

Kri za ranjence Rdeči Križ skrbi za dostavo krvi v pomoč ranjenecem in bolnikom v obliki krvne plazme in prezervirane krvi.

HELP WANTED :: MOŠKO DELO

The War Man Power Commission has ruled that no one in this area now employed in essential activity may transfer to another job without statement of availability.

IZURJEN Polisher & Plater's Helper NA KOVINI, 85c na uro; 40 ur na teden; poleg tega čas in pol za nadurno delo. SHELBYBURNE ELECTRIC CO. 40 W. 27th ST., N. Y. C. (MU 4-2854) (56-62)

MOŠKI ZA DELNI ČAS 8-12 do 1-5, 6 dni na teden, 70c na uro; splošno delo v tovarni za steklenino. Lahko. PROTECTO SAFETY GLASS CO. 82-08 COOPER AVE., GLENDALE, L. I. (Myrtle Ave at 80th St. Metropolitan Ave Bus.) - Phone HA 8-6222. (56-62)

GROCERY CLERK Izvežbanega grocerijskega pomočnika se potrebuje. Stalno delo in dobra plača. Priložnost. Bi tudi najeli nekoga, ki je le malo izvežban. 1 SULLIVAN ST., BROOKLYN (Eric Basin) (18th Ave., 4th Ave. subways.) (51-57)

DELAVCE IŠČEJO Help Wanted (Male)

GROCERY CLERK MLAD MOŽ, KI IMA NEKAJ ZNANJA O GROCERIJAH, STALNO DELO, DOBRA PLAGA 47 - 6th AVE. (near 12th) New York City (Any subway) GI 7-5118 (56-62)

F L O R I S T V S P L O Š N E M D O B E R , N A J V I Š J A P L A Č A , S T A L N O D E L O ; P O V O J N A B O D O Č N O S T DAN'S FLORIST SHOP 1556 MYRTLE AVE. BROOKLYN, N. Y. (56-62)

YOUNG GIRLS TO LEARN GOLDSMITH TRADE SALARY BEGINNING \$30. FOR 40 HOURS Excellent Working Conditions. PHILIP S. SINGER 64 WEST 48th ST. N. Y. C. (54-56)

Ne pozabite krvavečega naroda v domovini! - Pošljite Vaš dar še danes Slovenskemu Pomožnemu Odboru 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

The Garden Encyclopedia V LIČNI IN TRPEŽNI PLATNENI VEZAVI \$4.00 KNJIGARNA SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 West 18th Street New York 11, N. Y. SPISANA V ANGLEŠČINI VRTNARSTVO SADRŽERJSTVO POLJEDELSTVO Skoro 1400 strani - 750 Slik Popolni voditelj za vaš vojni vrt. Popolna vsaka beseda, vsaka stran, vsaka slika - mnogo NOVE znanih ilustracij! EDINA VRTNARSKA ENCIKLOPEDIJA ZA DOMAČO POTREBO! Nič visokih besed - vse je jasno, razločno, uporabno.